

ΠΙΑΝΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ: ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
<p><u>2ΥΠ Υποχρεωτικό Περιεχόμενο:</u></p> <p>2ΥΠ1: Υποχρεωτικό Περιεχόμενο: Κλίμακες, Αρπισμοί, Συγχορδίες</p> <p>ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Ο μαθητής στο δεύτερο επίπεδο, επαναλαμβάνει τις κλίμακες που διδάχθηκε στο πρώτο επίπεδο, σε μεγαλύτερη έκταση και ταχύτητα, ενώ επιπλέον διδάσκεται κλίμακες με υφέσεις μέχρι και 4 αλλοιώσεις, δηλ. τη σι ύφεση, μι ύφεση και λα ύφεση μείζονα, μαθαίνοντας τη διαφορετική δακτυλοθεσία τους. Επίσης, ο μαθητής εμπεδώνει την έννοια της ελάσσονας κλίμακας, διδάσκεται την έννοια της μελωδικής σε συνάρτηση με την αρμονική και μαθαίνει νέες ελάσσονες κλίμακες κάνοντας τη σύνδεση με την αντίστοιχη διδασκόμενη ύλη στη θεωρία της μουσικής. Ταυτόχρονα, εισάγεται σταδιακά και στην έννοια της ομώνυμης ελάσσονας, δεδομένου ότι έχει ήδη διδαχθεί μείζονες και μπορεί να αρχίσει να εντοπίζει τις δομικές και ακουστικές διαφορές τους.</p> <p>Η διδασκαλία των κλιμάκων στο δεύτερο επίπεδο αποσκοπεί στο να αφομοιώσουν οι μαθητές τη διδακτέα ύλη της προηγούμενης χρονιάς, δηλαδή την ακολουθία και διαδοχή των μουσικών φθόγγων σε μεγαλύτερο όμως εύρος και έκταση, αλλά και να αρχίσουν να ομαδοποιούν τις κλίμακες σε κατηγορίες. Επιπλέον, η εμβάθυνση στην έννοια της ελάσσονας κλίμακας στοχεύει στο να εντοπίσουν τις διαφορές με τις μείζονες, τόσο διαστηματικά – οπτικά και σχηματικά, όσο και ηχητικά. Επίσης, παίζουν αρμονικές και μελωδικές και εμπεδώνουν βαθύτερα τις ακουστικές και διαστηματικές διαφορές τους.</p> <p>Επίσης, ξεκινούν σιγά-σιγά αρπισμούς σε αναστροφές με κάθε χέρι χωριστά και μαζί. Παράλληλα, εισάγονται στις συνδέσεις - διαδοχές των συγχορδιών, ώστε αρχικά να αντιληφθούν την ακουστική σχέση τονικής-δεσπόζουσας, που δίνει την τονική αίσθηση, καθώς και της τονικής-υποδεσπόζουσας, οι οποίες αποτελούν τις συγχορδίες στις βασικές βαθμίδες και την απλούστερη συνοδευτική βάση. Οι αρπισμοί και οι συγχορδίες, καθώς και οι βασικές συνδέσεις - διαδοχές εισάγονται σταδιακά με απώτερο σκοπό την πρακτική τους εφαρμογή στη συνοδεία διαφόρων απλών μελωδιών και στον αυτοσχεδιασμό.</p> <p>Για την ενότητα Κλίμακες-Αρπισμοί-Συγχορδίες ως ύλη για το δεύτερο επίπεδο τίθενται τα εξής:</p> <p style="text-align: center;"><u>ΚΛΙΜΑΚΕΣ</u></p> <p>2ΕΠ1.1.1. Η κλίμακα ντο μείζονα σε δύο οκτάβες σε παράλληλη και αντίθετη κίνηση 2ΕΠ1.1.2. «Όλες οι Μείζονες κλίμακες με διέσεις» σε δύο οκτάβες σε παράλληλη κίνηση 2ΕΠ1.2.3. «Μείζονες κλίμακες με υφέσεις: φα, σι ύφεση, μι ύφεση, λα ύφεση» σε δύο οκτάβες σε παράλληλη κίνηση 2ΕΠ1.1.4. Φυσικές, Αρμονικές και Μελωδικές Ελάσσονες κλίμακες: λα, μι, σι, ρε, σολ, ντο, φα» σε δύο οκτάβες σε παράλληλη κίνηση</p> <p style="text-align: center;"><u>ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ</u></p> <p style="text-align: center;">Do+, Sol+, Re+, La+, Mi+, Si+ Fa#+, Do#+ Fa+, Si + $\flat$, Mi + $\flat$, La+ $\flat$ La-, Mi-, Si-, Re-, Sol-, Do-, Fa-</p>	<p>2Α3. Τελική ετήσια αξιολόγηση (εξετάσεις): Ο μαθητής θα πρέπει να παίξει από μνήμης και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο «Περιεχόμενο: Κλίμακες, αρπισμοί, συγχορδίες, Μουσικά έργα, Δραστηριότητες και Μέσα» τα εξής:</p> <p>2Α3.1. - Δύο κλίμακες σε δύο οκτάβες</p> <p>-Δύο τρίφωνους αρπισμούς («σπασμένες συγχορδίες») σε τέσσερις οκτάβες με εναλλαγή και διασταύρωση χεριών σε ευθεία κατάσταση και με αναστροφές</p> <p>-Τρίφωνες συγχορδίες από 2 κλίμακες σε ευθεία κατάσταση και με αναστροφές</p> <p>2Α3.2. Τέσσερα μουσικά έργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Μία σπουδή - Ένα πολυφωνικό/προκλασικό έργο ή μέρος αυτού - Ένα έργο κλασικής ή μετέπειτα περιόδου ή μέρος αυτού - Ένα ακόμα έργο ελεύθερης επιλογής από μία από τις Ομάδες Α, Β, ή Γ. <p>Τα κομμάτια να είναι μικρής έκτασης, να έχουν διαφορετικά μουσικά και τεχνικά χαρακτηριστικά και μπορεί να προέρχονται από τη (τις) μέθοδο/συλλογή (μεθόδους)/(συλλογές) που χρησιμοποιήθηκε (-καν).</p> <p>Η σπουδή να είναι αρκετά γρήγορη π.χ. Allegretto με ανεξαρτησία χεριών, με</p>

ΑΡΠΙΣΜΟΙ

2ΕΠ1.2.1. Τρίφωνοι Αρπισμοί («σπασμένες» συγχορδίες) σε τέσσερις οκτάβες με εναλλαγή και διασταύρωση χεριών σε ευθεία κατάσταση και σε αναστροφές

Σημείωση: Οι αρπισμοί αυτοί μπορούν να παιχθούν σε 4 συνεχόμενες ανιούσες και κατιούσες οκτάβες με εναλλαγή των χεριών διαδοχικά, π.χ. 1η οκτάβα: αριστερό (ντο-μι-σολ), 2η οκτάβα: συνεχίζει το δεξί (ντο-μι-σολ), διασταύρωση του αριστερού πάνω από το δεξί, ώστε να παίξει το ντο και στη συνέχεια το δεξί να ξεκινήσει κατιούσα κίνηση (σολ-μι-ντο) για ν' ακολουθήσει το αριστερό (σολ-μι-ντο). Το ίδιο μοντέλο μπορεί να εφαρμοστεί και στις αναστροφές

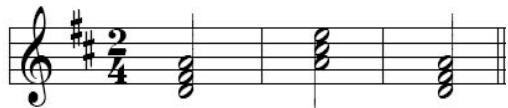
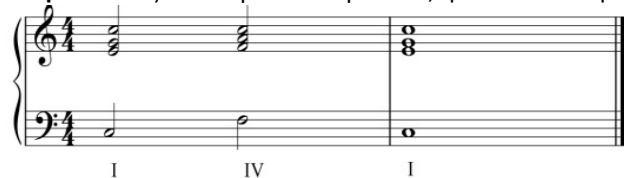
2ΕΠ1.2.2. Αρπισμός (ως σπασμένη συγχορδία σε διαδιοχή αναστροφών με μετάθεση του χεριού) στη ντο μείζονα και μεταφορά σε άλλη βασική τονικότητα σύμφωνα με το παρακάτω πρότυπο ή ανάλογο κατ' επιλογήν του εκπαιδευτικού:

ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ

2ΕΠ1.3.1. Τρίφωνες συγχορδίες («κλειστή» θέση) σε ευθεία κατάσταση και με αναστροφές

2ΕΠ.1.3.2. Συνδέσεις συγχορδιών στη ντο μείζονα (ή σε άλλες βασικές τονικότητες) με την εξής αρμονική ακολουθία: I-IV-I, I-V-I ή V-I όπως στα παρακάτω πρότυπα, ή άλλα κατά την κρίση του εκπαιδευτικού:

Σημείωση: Το παρακάτω μπορεί να παιχθεί σε α' αναστροφή στη σύνδεση V-I, δηλ. προσαγωγέας-τονική στη *soprano* για να είναι πιο αισθητή η «λύση» του:

ποικίλες δυναμικές, ή άλλα χαρακτηριστικά όπως: συγκοπές, αντιχρονισμούς, τρίηχα, χρωματικά περάσματα (πεντάλ προαιρετικό).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΚΛΙΜΑΚΕΣ, ΑΡΠΙΣΜΟΥΣ & ΣΥΓΧΟΡΔΙΕΣ

- A) "A Dozen a day, Book Two", Edna-Mae Burnam. Εκδ. Φίλιππος Νάκας
B) "Le petit Clavier, Initiation au Piano", Marthe Morhange-Motchane, Εκδ. Φίλιππος Νάκας
Γ) "Fingerpower for Piano", Level Two, Εκδ. Schaum.
Δ) «Η Τέχνη της δακτυλοθεσίας και η Διδασκαλία των Κλιμάκων στο Πιάνο – Μια δακτυλοθετική προσέγγιση», Λιάνα Χαρατσή, Εκδ. Orpheus – Μουσικός Οίκος Νικολαΐδης, 2015
E) Κλίμακες & Αρπίσματα για πιάνο, επιμ. Donald Gray.

2ΥΠ2: Μουσικά έργα

Εκμάθηση μουσικών έργων με επιλογή από τα ενδεικτικά μουσικά έργα και μέρος έργων που παρατίθενται στις ακόλουθες ομάδες ή με επιλογή άλλων έργων ή μέρους έργων ισοδύναμης δυσκολίας και σύμφωνα με την παρακάτω ομαδοποίηση:

2ΥΠ2.1: Ομάδα Α (Σπουδή):

ΝΙΚΟΛΑΕΒ Α. Μέθοδος Πιάνου Ρώσικης Σχολής Β Έκδοση μετάφραση Λ. Τσακαλίδου:

No.117 (Ε. Γκνέσινα) [staccato-legato με ισοκράτημα του αριστερού χεριού]

No.127 (Ε. Γκνέσινα) [legato-staccato, διασταύρωση χεριών]

No.130 (Η. Μπερκόβιτς) [legato με αναπνοές]

SHITTE, L. 25 Μικρές Σπουδές, op.108:

No.2 σε Ντο μ. (legato σε ρυθμό βαλς)

No.10 σε Σι υφ. μ.(εναλλαγή δαχτύλων)

No.12 σε Σολ μ. (legato με μελωδία στο αριστερό χέρι)

Είναι διαθέσιμες σε ιστοσελίδες.

CZERNY, C. Practical Method for Beginners on the pianoforte, Op.599:

No.13 (legato-staccato, κρατημένες νότες)

No.18 (legato-εξάσκηση όλων των δαχτύλων)

CZERNY-GERMER (50 Little studies) part 1:

No.9 (legato-παράλληλη κίνηση)

No.13 (staccato-legato)

CZERNY, C. Five Finger Exercises, Op.777:

No. 10 & 11

GURLITT, C. Album Leaves for the Young, Op.101 :No.3 «The Sunshiny Morning» (legato)

GURLITT, C. The Easiest studies in Velocity, Op. 83 Book 1:

No.4 σε Ντο μ. (εξάσκηση όλων των δαχτύλων- αριστερό χέρι),

No.5 σε Ντο μ. (εξάσκηση όλων των δαχτύλων-δεξί χέρι)

Διαθέσιμη σε ιστοσελίδα.

BERENS, H. 50 Piano Pieces for First Beginners, Op.70 (Book 2) :

No.22 (legato - non legato)

No.26 (non legato- τρίτες στο αριστερό χέρι)

No.33 (legato-staccato)

POUILLARD J. & HERVÉ, C. Μέθοδος Πιάνου Για αρχάριους:

No.70 (DUVERNOY) (legato) σε Σολ μ. και No. 68 (CZERNY) σε Σολ μ. (σπασμένες συγχορδίες αριστερού)

CZERNY, C. 125 Exercises in Passage playing, Op.261: No. 1, 2, 5, 6

DUVERNOY, J.B. École primaire, op.176 (Book 1):

Σπουδές, κυρίως από αρ. 3 έως 18

2ΥΠ2.2 Ομάδα Β (Πολυφωνικό/ προκλασικό έργο)

SAINT-LUC, Laurent Bourrée από τη Μέθοδο Die Russische Klavierschule, Band 1 (Sikorski)

GRAUPNER, Ch. Bourrée (αρ. 21) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

SPEER, D. Aria (αρ. 2) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

KRIEGER, J. Menuet (αρ. 23) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

KRIEGER, J. Bourrée (αρ. 146) από τη Μέθοδο The Russian School of Piano Playing, VI. 1, Part II (ed. A. Nikolaev)

MOZART, L. Burleske από την ανθολογία Essential Keyboard Repertoire, Vol. 1 (edited by Lynn Freeman Olson)

MOZART, W.A. Minuet in F από έργο World's Favorite Classic to Contemporary Piano Music (M. Hill)

HAYDN, FR. J. Dance in G Major από έργο World's Favorite Classic to Contemporary Piano Music (M. Hill)

MOZART, W.A. Menuet (αρ. 22) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

BACH, J.CHR. FR. Menuet (αρ. 28) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

RAMEAU, J.-PH. Menuet en rondeau (αρ. 24) από τη Μέθοδο Apprendre à toucher le clavecin (R. Siegel)

BACH, J.S. Minuet (αρ. 3) από Το Πρώτο Μπαχ ή όποιο άλλο κομμάτι στις δυνατότητες του μαθητή

2ΥΠ2.3 Ομάδα Γ (Έργο κλασικής ή μετέπειτα περιόδου):

HAYDN, F.G. German Dance (Moderato) από την ανθολογία Essential Keyboard Repertoire, Volume 1

KABALEVSKY, D. Galop, αρ.18 και Clowns αρ. 20 από το έργο 24 Little Pieces, op.39

OESTEN, Th. Frühlingstlust (Χαμόγελο της άνοιξης), Wanderlied (Ο ταξιδιώτης), Schmeichelkätzchen (Πονηρή γάτα), Rosenlaube (Η γιρλάντα των τριανταφύλλων), Jagd-Stück (Το κυνήγι), Der Tanzmeister (Ο χοροδιδάσκαλος), Triumphmarsch (Θριαμβευτικό εμβατήριο), Romanze (Μικρό τραγούδι), Spanischer Tanz (Ισπανικός χορός), Frohsinn (Ευθυμία), από το έργο 25 Leichte Kinderstücke für clavier, op.61

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Γ. 44 Παιδικά Κομμάτια για πιάνο, Τεύχος Ι, αρ.ΙV, Andante mesto

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Γ.Α. Μινιατούρα 3 από τις Έξι Μινιατούρες - κομμάτια πιάνου για παιδιά

ΣΚΑΡΒΕΛΗΣ, Μ. Αλφαβητάριο για πιάνο, και ιδιαίτερα τα κομμάτια Etude και Βοηθητικές γραμμές

SHOSTAKOVICH, D. March, αρ.1 και Waltz, αρ.2 από το έργο A childhood notebook

ΝΑΟΥΜΟΦΦ, Ε. Le clown triste, αρ.1 από το έργο 13 Anecdotes pour piano

BARTÓK, B. Song, αρ.9 από το έργο For Children, Part 1: Hungarian melodies

SCHUBERT, F. Écossaise (Moderato) από την ανθολογία Essential Keyboard Repertoire, Vol 1

BARTÓK, B. For Children, Vol. II: Slovakian Folk Tunes, και ιδιαίτερα τα κομμάτια Sorrow, αρ.7 και Revelry, αρ.22

ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ, Μ. Παιδικά κομμάτια για πιάνο, και ιδιαίτερα τα κομμάτια Une rose s' effeuille και Valse pour un petit nègre κ.ο.κ.

THOMPSON, J. A Spanish Fiesta The Knight and the Lady από τη μέθοδο John Thompson's Modern Course for the piano, Πρώτο Τεύχος

PONCHIELLI, J. Dance of the Hours από τη μέθοδο John Thompson's Modern Course for the piano, Δεύτερο Τεύχος

MEUNIER, G. L'éléphant qui voulait maigrir από το έργο Les animaux magiques